

Причинна залежність між інтенсивністю зовнішньої міграції населення та регіональним соціально-економічним розвитком України

Карпатський регіон (Закарпаття, Львів, Чернівці та Івано-Франківськ) поступається іншим регіонам України за своїм економічним розвитком, що не сприяє міграційній стабільності і, скоріше, є фактором, що спонукає активну частину населення емігрувати. Проблема диспропорцій на ринку праці в Карпатському регіоні є однією з важливих причин формування та подальшого здійснення міграційних намірів, особливо у сільській місцевості, менш економічно розвинутих районах та районних центрах, де попит на робочу силу значно нижчий. Метою дослідження є розробка інноваційного підходу до розрахунку інтенсивності зовнішньої міграції населення на основі запровадження поправочного коефіцієнта, що дозволяє розглянути масштаби транзитної міграції в Карпатському регіоні. Представлені в дослідженні дані зібрані за період 2005–2018 років. Для оцінки взаємозв'язку між міграцією та соціально-економічним розвитком регіону використано аналіз причинності за Гренджером. Результати аналізу показали, що у всіх районах Карпатського регіону має місце короткочасна причинно-наслідкова залежність між інтенсивністю зовнішньої міграції та часткою загальних витрат домогосподарств на харчування; у середньостроковій перспективі інтенсивність зовнішньої міграції впливає на реальний дохід домогосподарств, розмір середньомісячної заробітної плати та обсяг іноземних портфельних інвестицій, зовнішньоекономічну діяльність та товарообіг роздрібною торгівлі в регіоні; у довгостроковій перспективі – на рівень життя та показники економічного зростання. У подальших дослідженнях можна використати більш різноманітний набір показників для оцінки причинно-наслідкових зв'язків в інших регіонах України, що забезпечить цілісність результатів аналізу причинності за Гренджером.

Ключові слова: Карпатський регіон, причинність за Гренджером, міграція, інтенсивність міграції, соціально-економічний розвиток, Україна

Класифікація JEL: F22, O15, R11

Стаття знаходиться у відкритому доступі і може розповсюджуватися на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International license, що дозволяє повторне використання, розповсюдження та відтворення, забороняє використання матеріалів у комерційних цілях та вимагає наявності відповідного посилання на оригінальну версію статті.

Причинная зависимость между интенсивностью внешней миграции населения и региональным социально-экономическим развитием Украины

Карпатский регион (Закарпатье, Львов, Черновцы и Ивано-Франковск) уступает другим регионам Украины по своему экономическому развитию, что не способствует миграционной стабильности и, скорее, является фактором, побуждающим к эмиграции активную часть населения. Проблема диспропорций на рынке труда в Карпатском регионе является одной из важных причин формирования и дальнейшего осуществления миграционных намерений, особенно в сельской местности, менее экономически развитых районах и районных центрах, где спрос на рабочую силу значительно ниже. Цель исследования – разработка инновационного подхода к расчету интенсивности внешней миграции населения на основании поправочного коэффициента, что позволяет рассмотреть масштабы транзитной миграции в Карпатском регионе. Представленные в исследовании данные собраны за период 2005–2018 годов. Для оценки взаимосвязи между миграцией и социально-экономическим развитием региона использован анализ причинности по Грэнджеру. Результаты анализа показали, что во всех районах Карпатского региона имеет место кратковременная причинно-следственная зависимость между интенсивностью внешней миграции и долей общих затрат домохозяйств на питание; в среднесрочной перспективе интенсивность внешней миграции влияет на реальный доход домохозяйств, размер среднемесячной заработной платы и объем иностранных портфельных инвестиций, внешнеэкономическую деятельность и товарооборот розничной торговли в регионе; в долгосрочной перспективе – на уровень жизни и показатели экономического роста. В дальнейших исследованиях можно использовать более разнообразный набор показателей для оценки п р и ч и н н о -следственных связей в других регионах Украины, что обеспечит целостность результатов анализа причинности по Грэнджеру.

Ключевые слова: Карпатский регион, причинность по Грэнджеру, миграция, интенсивность миграции, социально-экономическое развитие, Украина

Классификация JEL: F22, O15, R11

Статья находится в открытом доступе и может распространяться на условиях лицензии Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International license, что позволяет повторное использование, распространение и воспроизведение, запрещает использование материалов в коммерческих целях и требует наличия соответствующей ссылки на оригинальную версию статьи.